

Briselē, 5.8.2016.
COM(2016) 497 final

2016/0245 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

ar ko Polijas Republikai atļauj turpināt piemērot pasākumu, atkāpjoties no 26. panta 1. punkta a) apakšpunkta un 168. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu

PASKAIDROJUMA RAKSTS

Saskaņā ar 395. panta 1. punktu 2006. gada 28. novembra Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (turpmāk "PVN direktīva") Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar vienprātīgu lēmumu var atļaut jebkurai dalībvalstij piemērot īpašus pasākumus, atkāpjoties no minētās direktīvas, nolūkā vienkāršot PVN iekasēšanas procedūru vai novērst noteiktu veidu nodokļa nemaksāšanu vai izvairīšanos no nodokļa maksāšanas.

Vēstulē, kas Komisijā reģistrēta 2016. gada 8. februārī, Polija ir pieprasījusi pagarināt piemērošanas termiņu atkāpei no PVN direktīvas 168. panta, lai turpinātu ierobežot tiesības atskaitīt priekšnodokli izdevumiem, kas saistīti ar noteiktiem mehāniskajiem transportlīdzekļiem. Saskaņā ar PVN direktīvas 395. panta 2. punktu Komisija ar 2016. gada 6. jūnija vēstuli ir informējusi pārējās dalībvalstis par Polijas pieprasījumu. Komisija ar 2016. gada 8. jūnija vēstuli paziņoja Polijai, ka tās rīcībā ir visa informācija, kas vajadzīga pieprasījuma izvērtēšanai.

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

PVN direktīvas 168. pantā noteikts, ka nodokļu maksātājam ir tiesības atskaitīt PVN, kas maksājams par pirkumiem, kurus izmanto ar nodokli apliekamiem darījumiem. Tās pašas direktīvas 26. panta 1. punkta a) apakšpunktā noteikts, ka preču, kas ir saimnieciskās darbības aktīvu daļa, izmantošanu privātiem mērķiem uzskata par pakalpojumu sniegšanu par atlīdzību, ja PVN par šīm precēm ir bijis atskaitāms.

Šāda sistēma ļauj atgūt sākotnēji atskaitīto PVN saistībā ar izmantošanu privātām vajadzībām.

Mehānisko transportlīdzekļu gadījumā šo sistēmu piemērot var būt sarežģīti vairāku iemeslu dēļ, jo īpaši tādēļ, ka ir grūti skaidri nodalīt izmantošanu saimnieciskajai darbībai un izmantošanu vajadzībām, kas nav saistītas ar saimniecisko darbību. Ja tiek veikta attiecīga uzskaitē, tās uzturēšana un kontrole ir papildu apgrūtinājums gan uzņēmumiem, gan pārvaldes iestādēm. Attiecīgo transportlīdzekļu liels daudzums nozīmē, ka pat nelieli atsevišķi nodokļa nemaksāšanas gadījumi kopumā var veidot ievērojamas summas.

Tiek lūgts ierobežojums 50 % apmērā. To pamato Polijas veiktais novērtējums, un atbilstīgi priekšlikuma noteikumiem ierobežojums tiktu pārskatīts pēc Polijas pieprasījuma piešķirt turpmāku pagarinājumu, kas pārsniedz 2019. gada termiņu.

Polijai pašlaik ir atļauts, pamatojoties uz Padomes Īstenošanas lēmumu 2013/805/ES¹, līdz 50 % ierobežot tiesības atskaitīt PVN par noteiktu mehānisko transportlīdzekļu, izņemot pasažieru automobiļu, pirkšanu, iegādi Kopienas iekšienē, importu, nomu vai īri, vai citiem līdzīgās dabas darījumiem saistībā ar noteiktiem mehāniskajiem transportlīdzekļiem, nepārsniedzot PLN 6000. Šis lēmums zaudē spēku 2016. gada 31. decembrī.

Polija norāda, ka iemesli atkāpes pieprasīšanai nav mainījušies un ir līdzīgi tiem, kas aprakstīti iepriekšējā pieprasījumā. Pieteikums par atkāpes saņemšanu ir saskaņā ar kārtību, kas paredzēta iepriekš minētajā Padomes lēmumā.

Ierobežojums tiktu piemērots tikai mehāniskajiem transportlīdzekļiem, kurus neizmanto vienīgi saimnieciskās darbības vajadzībām, un izdevumiem, kas saistīti ar šiem transportlīdzekļiem.

¹ Padomes Īstenošanas lēmums 2013/805/ES (2013. gada 17. decembris), ar ko Polijas Republikai atļauj ieviest pasākumus, atkāpjoties no 26. panta 1. punkta a) apakšpunkta un 168. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 353, 28.12.2013., 51. lpp.).

Šī atkāpe ir arī saistīta ar daļēju ierobežojumu tiesībām atskaitīt līdz 50 % priekšnodokļa par degvielas iegādi mehāniskajiem transportlīdzekļiem, uz kuriem attiecas atkāpe, un par citiem darbības izdevumiem, tostarp šo transportlīdzekļu remontu un apkopi, un par izdevumiem par piegādēm vai pakalpojumiem, kas sniegti saistībā ar šiem transportlīdzekļiem un to izmantošanu, tostarp izdevumiem par izmaiņām vai detaļu salikšanu šajos transportlīdzekļos (izņemot izdevumus par izmaiņām vai detaļu salikšanu tajos transportlīdzekļos, kurus izmanto vienīgi saimnieciskās darbības vajadzībām, piemēram, par taksometra salikšanu).

Polija norāda, ka mehāniskos transportlīdzekļus, uz kuriem attiecas šī atkāpe, to dizaina īpašību dēļ var arī viegli izmantot ar saimniecisko darbību nesaistītām vajadzībām.

Uz dažiem mehānisko transportlīdzekļu veidiem šis ierobežojums neattiecas, un tādēļ uz tiem attieksies parastie noteikumi, proti, no ierobežojuma darbības jomas tiks izslēgti visi transportlīdzekļi ar vairāk nekā deviņām sēdvietām (ieskaitot vadītāja vietu) un kuru kopējā maksimālā masa pārsniedz 3500 kilogramus. Tādējādi ierobežojuma piemērošanas jomā iekļauti galvenokārt pasažieru vieglie automobiļi, autofurģoni, pikapi un motocikli. Šī atkāpe neietekmētu arī transportlīdzekļus, kuri paredzēti vienīgi tālākpārdošanai vai tiks darīti pieejami izmantošanai par atlīdzību saskaņā ar īres, nomas vai izpirkumnomas līgumu vai citiem līdzīgās dabas līgumiem, vai transportlīdzekļus, kuri paredzēti vismaz desmit personu, tostarp vadītāja, pārvadāšanai.

Polija lūdz atļauju turpināt ierobežot līdz 2019. gada 31. decembrim sākotnējo atskaitījumu noteiktas procentuālās daļas apmērā un tādējādi atbrīvot uzņēmumus no pienākuma uzskaitīt PVN par transportlīdzekļa izmantošanu privātām vajadzībām. Šī atkāpe novērš vajadzību uzturēt detalizētu privātā nobraukuma uzskaiti katram automobilim un uzskaitīt PVN par transportlīdzekļa izmantošanu privātām vajadzībām. Tātad šī atkāpe būtībā ir vienkāršošanas pasākums. Šā pasākuma priekšrocība ir sistēmas vienkāršošana visām iesaistītajām personām, vienlaikus nodrošinot, ka tiek iekasēta nodokļa procentuālā daļa, kas citādi varētu netikt samaksāta.

Pamatojoties uz Polijas iestāžu sniegto informāciju, šķiet, ka dažāda lietojuma uzņēmuma automobiļu izmantojums saimnieciskās darbības vajadzībām joprojām ir ap 50 %. Tāpēc pieprasītais pagarinājums šķiet pamatots. Lai varētu izvērtēt, vai īpašais pasākums ir lietderīgs un efektīvs, parasti atkāpes piešķir uz noteiktu laiku. Tāpēc atkāpes pagarinājumam būtu jābūt ar noteiktu beigu termiņu, lai varētu novērtēt, vai joprojām ir situācija, kura bija par pamatu atkāpei.

Tāpēc tiek ierosināts piešķirt pieprasīto pagarinājumu līdz 2019. gada 31. decembrim un pieprasīt Polijai līdz 2019. gada 1. aprīlim iesniegt ziņojumu, tostarp pārskatu par piemēroto procentuālās daļas ierobežojumu gadījumā, ja pēc 2019. gada ir paredzēts turpmāks pagarinājums.

Šī atkāpe neietekmēs, izņemot niecīgā apmērā, nodokļu ieņēmumu kopsummu, ko dalībvalsts iekasējusi galapatēriņa stadijā.

- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Direktīvas 2006/112/EK 176. pantā noteikts, ka Padome lemj, uz kuriem izdevumiem neattiecas PVN atskaitīšana. Līdz tam dalībvalstīm atļauts saglabāt visus izņēmumus, kas bija spēkā 1979. gada 1. janvārī. Tādējādi ir vairāki "nogaídoši" noteikumi, ar ko ierobežo tiesības atskaitīt nodokļus attiecībā uz mehāniskajiem transportlīdzekļiem.

Neatkarīgi no iepriekšējām iniciatīvām izveidot noteikumus par to, uz kurām izdevumu kategorijām var attiecināt atskaitīšanas tiesību ierobežojumu², šāda atkāpe ir piemērota, kamēr tiek gaidīta šo noteikumu saskaņošana ES līmenī.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

PVN direktīvas 395. pants.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Vadoties pēc PVN direktīvas normas, kura ir šā priekšlikuma pamats, priekšlikums ir Eiropas Savienības ekskluzīvā kompetencē. Tāpēc subsidiaritātes principu nepiemēro.

- **Proporcionalitāte**

Šis lēmums attiecas uz atļauju, ko dalībvalstij piešķir pēc pašas dalībvalsts pieprasījuma, un tas nerada nekādas saistības.

Ievērojot atkāpes ierobežoto darbības jomu, īpašais pasākums ir samērīgs ar mērķi, proti, novērst konkrētus nodokļu nemaksāšanas vai izvairīšanās no nodokļu maksāšanas veidus un vienkāršot PVN iekasēšanu konkrētā nozarē.

- **Instrumenta izvēle**

Ierosinātais juridiskais instruments: Padomes Īstenošanas lēmums.

Citi instrumenti nebūtu piemēroti šāda iemesla dēļ:

saskaņā ar Padomes Direktīvas 2006/112/EK 395. pantu atkāpe no kopējiem PVN noteikumiem iespējama tikai ar Padomes atļauju, ko pēc Komisijas priekšlikuma tā pieņem ar vienprātīgu lēmumu. Padomes Īstenošanas lēmums ir vispiemērotākais instruments, jo to var adresēt atsevišķai dalībvalstij.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Šā priekšlikuma pamatā ir Polijas lūgums, un tas attiecas vienīgi uz šo dalībvalsti.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Neatkarīgu ekspertu atzinums nebija vajadzīgs.

- **Ietekmes novērtējums**

Priekšlikuma mērķis ir novērst ar PVN saistītu krāpšanu un vienkāršot nodokļa iekasēšanas procedūru, un tādējādi tas, iespējams, pozitīvi ietekmēs uzņēmumus un pārvaldes. Šo risinājumu Polija uzskata par piemērotu pasākumu, un tas ir salīdzināms ar citām atkāpēm, kas ir bijušas spēkā pagātnē vai ir spēkā pašlaik.

² COM (2004) 728 *final* – Priekšlikums Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 77/388/EEK nolūkā vienkāršot pievienotās vērtības nodokļa saistības (OV C 24, 29.1.2005., 10. lpp.), atsaukts 2014. gada 21. maijā (OV C 153, 21.5.2014., 3. lpp.).

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikumam nebūs nelabvēlīgas ietekmes uz ES budžetu.

5. CITI ELEMENTI

Priekšlikumā ir iekļauta turpināmības klauzula; automātisks laika ierobežojums, kas ir noteikts 2019. gada 31. decembrī.

Gadījumā, ja Polija apsvērtu vēl pagarināt atkāpes pasākumu pēc 2019. gada, būtu jāiesniedz jauns novērtējuma ziņojums Komisijai kopā ar pagarinājuma pieprasījumu ne vēlāk kā 2019. gada 1. aprīlī.

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

ar ko Polijas Republikai atļauj turpināt piemērot pasākumu, atkāpjoties no 26. panta 1. punkta a) apakšpunkta un 168. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu³ un jo īpaši tās 395. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Direktīvas 2006/112/EK 168. pantā noteiktas nodokļa maksātāja tiesības atskaitīt PVN, kas maksājams par precēm un pakalpojumiem, ko tas saņēmis izmantošanai darījumos, par kuriem uzliek nodokli. Minētās direktīvas 26. panta 1. punkta a) apakšpunktā ietverta prasība uzskaitīt PVN, ja saimnieciskās darbības aktīvus izmanto nodokļa maksātāja vai viņa personāla privātām vajadzībām vai – plašākā nozīmē – ar viņa saimniecisko darbību nesaistītām vajadzībām.
- (2) Ar Īstenošanas lēmumu 2013/805/ES⁴ Polijai līdz 2016. gada 31. decembrim tika atļauts ierobežot tiesības atskaitīt PVN attiecībā uz izdevumiem, kas saistīti ar noteiktu mehānisko transportlīdzekļu iegādi, īri, nomu vai izpirkumnomu, un atbrīvot nodokļa maksātāju no PVN uzskaites par tādu transportlīdzekļu izmantošanu ar saimniecisko darbību nesaistītām vajadzībām, uz kuriem attiecas ierobežojums.
- (3) Vēstulē, kas Komisijā reģistrēta 2016. gada 8. februārī, Polija lūdza atļauju turpināt piemērot īpašus pasākumus attiecībā uz noteiktiem mehāniskajiem autotransporta līdzekļiem un ar tiem saistītiem izdevumiem, atkāpjoties no Direktīvas 2006/112/EK noteikumiem, ar ko regulē nodokļa maksātāja tiesības atskaitīt PVN, kas maksājams par preču un pakalpojumu pirkumiem, un noteikumiem, ar ko pieprasa uzskaitīt nodokli par saimnieciskās darbības aktīviem, kurus izmanto ar saimniecisko darbību nesaistītām vajadzībām.
- (4) Saskaņā ar Direktīvas 2006/112/EK 395. panta 2. punkta otro daļu Komisija 2016. gada 6. jūnija vēstulē informēja pārējās dalībvalstis par Polijas pieprasījumu. Komisija ar 2016. gada 8. jūnija vēstuli paziņoja Polijai, ka tās rīcībā ir visa informācija, kas vajadzīga pieprasījuma izvērtēšanai.
- (5) Ievērojot Lēmuma 2013/805/ES 3. panta 2. punkta otro daļu, Polija kopā ar pagarinājuma pieprasījumu iesniedza Komisijai ziņojumu par minētā lēmuma

³ OV L 347, 11.12.2006., , 1. lpp.

⁴ Padomes Īstenošanas lēmums 2013/805/ES (2013. gada 17. decembris), ar ko Polijas Republikai atļauj ieviest pasākumus, atkāpjoties no 26. panta 1. punkta a) apakšpunkta un 168. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 353, 28.12.2013., 51. lpp.).

piemērošanu, kurā bija ietverts atskaitīšanas tiesībām piemērotā procentuālā ierobežojuma novērtējums. Pamatojoties uz pašlaik pieejamo informāciju, Polijas iestādes joprojām uzskata 50 % likmi par pamatotu. Lai novērstu nodokļa dubultu uzlikšanu, vienlaikus būtu jāaptur prasība veikt PVN uzskaiti attiecībā uz mehāniskā transportlīdzekļa izmantošanu ar saimniecisko darbību nesaistītām vajadzībām, ja uz to attiecas minētais ierobežojums. Šos pasākumus var pamatot ar nepieciešamību vienkāršot PVN iekasēšanas procedūru un novērst izvairīšanos no nodokļa maksāšanas ar nepareizu uzskaiti un viltotu nodokļu deklarāciju.

- (6) Daži mehānisko transportlīdzekļu veidi ir izslēgti no īpašo pasākumu darbības jomas, jo, ņemot vērā to specifiku vai saimnieciskās darbības veidu, kurā tos izmanto, minēto transportlīdzekļu izmantojums ar saimniecisko darbību nesaistītām vajadzībām ir uzskatāms par nenozīmīgu. Tādēļ īpašie pasākumi nebūtu jāattiecina uz transportlīdzekļiem ar vairāk nekā deviņām sēdvietām (ieskaitot vadītāja vietu) un kuru maksimālā kopējā masa pārsniedz 3500 kilogramus. Turklāt atskaitīšanas tiesību ierobežojums neattiecas uz PVN, ko maksā par jebkuriem izdevumiem, kas pilnībā attiecas uz nodokļa maksātāja saimniecisko darbību.
- (7) Atskaitīšanas tiesību ierobežojums saskaņā ar īpašajiem pasākumiem būtu jāpiemēro PVN, kas maksājams par noteiktu mehānisko autotransporta līdzekļu pirkumiem, iegādi Kopienas iekšienē, importēšanu, nomu vai izpirkumnomu un ar to saistītiem izdevumiem, tai skaitā degvielas iegādi.
- (8) Šo atkāpes pasākumu pagarinājums būtu jāierobežo laikā, lai ļautu veikt novērtējumu par to efektivitāti un par procentu likmes piemērotību. Tādēļ būtu jāatļauj Polijai turpināt piemērot pasākumu ierobežotā laikposmā – līdz 2019. gada 31. decembrim.
- (9) Ja Polija uzskata, ka ir nepieciešams turpmāks atkāpes pagarinājums, kas pārsniedz 2019. gada termiņu, tai kopā ar attiecīgā pagarinājuma pieprasījumu ne vēlāk kā 2019. gada 1. aprīlī Komisijai jāiesniedz ziņojums par pasākumu piemērošanu, kurā ietverts ierobežojuma procentu likmes novērtējums.
- (10) Atkāpei būs tikai nenozīmīga ietekme uz galapatēriņa posmā iekasēto kopējo nodokļa apmēru, un tai nebūs negatīvas ietekmes uz Eiropas Savienības pašu resursiem, ko veido iekasētais PVN.
- (11) Īstenošanas lēmums 2013/805/ES būtu attiecīgi jāgroza,
IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Īstenošanas lēmumu 2013/805/ES groza šādi.

Lēmuma 3. pantu aizstāj ar šādu:

"3. pants

1. Šis lēmums zaudē spēku 2019. gada 31. decembrī.

2. Ja tiek pieprasīts šajā lēmumā paredzēto pasākumu pagarinājums, pieprasījumu iesniedz Komisijai līdz 2019. gada 1. aprīlim. Kopā ar šādu pieprasījumu iesniedz ziņojumu, ieskaitot pārskatu par procentuālās daļas ierobežojumu, ko piemēro tiesībām atskaitīt PVN, pamatojoties uz šo lēmumu."

2. pants

Šo lēmumu piemēro no 2017. gada 1. janvāra.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts Polijas Republikai.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*